

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานสูงอายุชาย
ในสถานประกอบการ จังหวัดสมุทรปราการ

เย็นฤดี แสงเพชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานสูงอายุชายในสถานประกอบการ
จังหวัดสมุทรปราการ (FACTORS RELATED TO HEALTH PROMOTING BEHAVIORS
AMONG THAI AGING MALE WORKERS IN SAMUTPRAKARN PROVINCE)

เย็นฤดี แสงเพชร 4737118 PPH / M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วันเพ็ญ แก้วปาน, ส.ด., สุรินธร กลัมพากร, Ph.D.,

ดุสิต สุจิรัตน์, วท.ม.

บทคัดย่อ

แรงงานสูงอายุเป็นกลุ่มประชาชนที่มีปัญหาสุขภาพเนื่องจากการเสื่อมตามวัย โดยเฉพาะการลดลงของฮอร์โมนเพศชาย การมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วยให้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานสูงอายุชาย ที่มีอายุ 45-59 ปี ในสถานประกอบการประเภทโลหะ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 280 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยสถิติ ไคว์-สแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ พบว่าแรงงานสูงอายุชายส่วนใหญ่มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในภาพรวม ระดับปานกลาง ร้อยละ 57.4 โดยมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ การจัดการกับความเครียด โภชนาการ การออกกำลังกาย การมีสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล และการประสบความสำเร็จในชีวิต ระดับปานกลาง ร้อยละ 52.9, 51.8, 45.0, 42.1, 38.2 และ 29.6 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตสูงสุด และด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพต่ำที่สุด และพบว่า อายุ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ ความสะดวกในการรับบริการส่งเสริมสุขภาพ การมีสถานที่/อุปกรณ์เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนพบว่า การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบคร้ว ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การได้แรงสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน อายุ นโยบายส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานชายสูงอายุได้ ร้อยละ 25.0 ($p\text{-value} < 0.05$)

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการสร้างเสริมพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานสูงอายุให้ดีขึ้น โดยสถานประกอบการควรจัดกิจกรรมให้ความรู้เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพ มีนโยบายส่งเสริมสุขภาพและแผนปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนสนับสนุนให้หัวหน้างานและบุคคลในครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพแรงงานสูงอายุเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : แรงงานสูงอายุ / พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

FACTORS RELATED TO HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AMONG THAI AGING MALE WORKERS IN SAMUTPRAKARN PROVINCE

YENRUEDEE SAENGPETCH 4737118 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORS : WONPEN KAEWPAN, Dr. P.H.

SURINTORN KALAMPAKOPN, Ph.D., DUSIT SUJIRARAT, M. Sc.

ABSTRACT

Aging workers have health problems caused by physical degeneration and decrease of androgen. Health promoting behaviors should be enhanced to ensure well-being and quality of life. This study aimed to explore the factors related to health promoting behaviors of Thai aging male workers. The sample consisted of 280 male aging workers aged between 45–59 years old. Questionnaires were used for data collection. Data were analysed using percentage, mean, standard deviation, chi-square, pearson's product moment correlation, and stepwise multiple regression.

Results showed that most of the sample had overall health promoting behaviors at a moderate level (57.4%). Considering each aspect of health promoting behaviors, most of the aging male workers had health responsibility, stress management, nutrition, physical activity, interpersonal relations and self-actualization at a moderate level (52.9%, 51.8%, 45.0%, 42.1%, 38.2%, and 29.6%, respectively) with the highest score in behaviors related to self-actualization and lowest in health responsibility. There were significant relationships between age, health promoting activities in workplace, access to health promoting information, availability of health promoting facilities, social support from supervisors, friends, family, health care workers, media, and health promoting behaviors (p -value < 0.05). The results also showed that attitude toward health promoting behaviors, age, social support from supervisors, health promoting policy in workplace, social support from family and media could altogether predict 25.0% of variance in health promoting behaviors (p -value < 0.05).

The findings suggest that attitude toward health promoting behaviors should be enhanced. The workplace should develop policy, promote it through various media and encourage social support from supervisors and family to promote health behaviors of Thai aging workers.

KEY WORDS: AGING WORKERS / HEALTH PROMOTING BEHAVIORS

195 pp.